

full DOMINICAL

CARTA DOMINICAL

† CARDENAL JOAN JOSEP OMELLA OMELLA
Arquebisbe de Barcelona

Visita espiritual a Montserrat

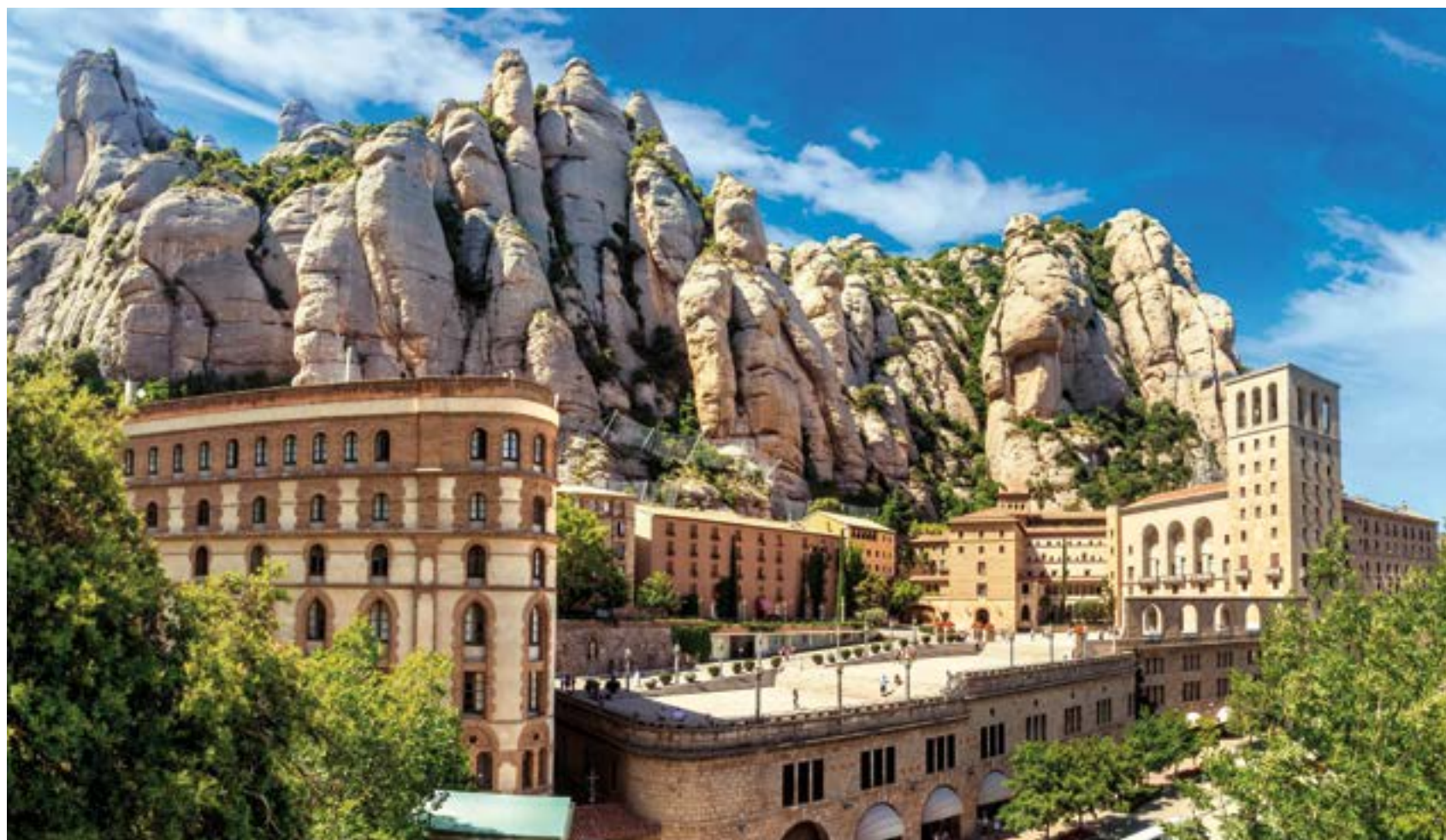

FOTO: SHUTTERSTOCK

Aquest diumenge, que litúrgicament és el XXIII de durant l'any, coincideix amb la festa de la Nativitat de la Mare de Déu. Aquest dia celebrem a Catalunya el dia de les «marededeus trobades». Unes marededeus que, segons la tradició, van ser amagades durant la invasió musulmana i després trobades misteriosament. Aquesta data també és significativa perquè era el dia en què se celebrava la festa de la Mare de Déu de Montserrat fins que, l'any 1881, en ser declarada «patrona de tot el principat de Catalunya», va passar a celebrar-se el 27 d'abril.

Avui és un dia de gran significació espiritual a Montserrat perquè, amb una solemne celebració de l'Eucaristia, s'obre el mil·lenari de la fundació del monestir. Entre molts dels documents relatius a aquest santuari, n'hi ha un de molt breu i molt estimat per la pietat dels cristians catalans: la *Visita espiritual a Nostra Senyora de Montserrat, patrona de Catalunya*, escrit pel bisbe de Vic, Josep Torras i Bages. Hi va expressar la seva devoció a la Mare de

Déu i la seva profunditat teològica, en especial, a les advocacions que dirigeix a la Verge de Montserrat.

A la primera advocació, es dirigeix a la Mare de Déu amb aquestes paraules: «Verge prodigiosa, tron puríssim, on reposà l'eterna Saviesa, quan vingué al món a ensenyar el camí de salvació, aconseguí per als vostres catalans aquella fe que enfonsa les muntanyes, omple les valls i fa planer el camí de la vida». Les paraules del bisbe Torras i Bages ens animen a fixar la fe cristiana com a fonament de la nostra vida, especialment en aquest moment de la nostra història religiosa.

Més endavant, a la quarta advocació, hi llegim: «Rosa de caritat, foc que sense consumir escalfa, traieu de Catalunya l'esperit de discòrdia, i ajunteu tots els seus fills amb cor de germans». Que oportuna resulta, per avui i per sempre, aquesta crida a la fraternitat entre tots!

El bisbe Torras i Bages acaba demanant a la Mare de Déu una pau cristiana i perpètua als pobles

de Catalunya. Déu vulgui que aquest desig de pau es faci extensible a tots els pobles del món, especialment en els territoris que pateixen algun conflicte bèl·lic.

Benvolguts germans i germanes, estic segur que aquestes expressions del bisbe Josep Torras i Bages han trobat ressò en la vostra memòria i en la vostra consciència. Aquest bisbe demanava convertir la «Visita espiritual» en una estona de companyia a la Mare de Déu de Montserrat, acompanyant cada una de les seves advocacions amb la pregària de l'*Avemaria* i el *Gloriapatri*. Potser seria bo que ho féssim durant el mil·lenari que avui s'obre, pregant per les intencions del Sant Pare, de tota l'Església, de la nostra terra i de tot el món. Fem-ho ara que estem a poques setmanes de l'inici de la segona sessió de la XVI Assemblea del Sínode dels Bisbes sobre la sinodalitat.

Us desitjo a tots una joiosa Diada de l'onze de setembre. Que la Mare de Déu de Montserrat, patrona de Catalunya, intercedeixi per nosaltres.

ENTREVISTA

Els límits de la IA

RICARD MEJÍA

«La Intel·ligència Artificial (IA) és el major desafiament tecnològic del segle XXI i requereix per part nostra, com a comunitat eclesial, que ens formem i donem una resposta equilibrada». El Dr. Ricard Mejía, secretari acadèmic de la Facultat de Filosofia de Catalunya (AUSP), considera que «no hem de tenir ni por ni rebuig a la IA, sinó voler entendre-la directament, saber quines són les seves oportunitats i també els seus límits».

Quins són els límits de la IA?

En són molts: les màquines intel·ligents no exhibeixen ara com ara consciència, depenen dels programadors humans; l'autonomia plena que sempre ha somiat la cibernètica és només un somni. Tot i això, la IA també ha de tenir uns límits morals clars en un marc social i polític preferentment intervencionista: aquest projecte tecnològic ha d'estar subordinat a valors com la privadesa, la traçabilitat, la justícia, la veracitat, la caritat o l'equitat, entre d'altres.

Caldria que les diòcesis tinguessin un departament d'evangelització digital i de formació en IA?

Seria necessari que les diòcesis eduquessin primerament els fidels a la llum de la Revelació divina i de l'humanisme cristià pel que fa a la IA, prioritzant sobretot la formació dels formadors. I establir estructures estables pot servir especialment. Ja ho estan fent organismes internacionals com la Unió Europea o l'ONU. El papa Francesc n'ha parlat recentment a Roma. Fem-li cas!

La CEE el va convidar recentment a parlar de transhumanisme. Quina reflexió va transmetre?

El transhumanisme és un moviment molt divers que busca la salvació per mitjà d'aquestes noves tecnologies. La meua proposta és la d'escoltar atentament aquesta recerca de plenitud i reorientar-la críticament i reflexivament, segons la fe catòlica, en allò que anomeno un «transhumanisme integral».

Òscar Bardají i Martí

GLOSSA

ENRIC PUIG JOFRA, SJ

Descobrim el lloc, perquè Déu hi és

Em comentava un pare de família la seva preocupació per mantenir, arribat el temps de vacances, el ritme habitual de pregària personal i la participació familiar en l'eucaristia dominical: «No és fàcil trobar el moment per pregar i pel que fa a l'eucaristia del diumenge, estem tan acostumats a participar-hi en la nostra parròquia! Som una colla de famílies que ens hi trobem habitualment. Tenim cura especial dels infants en el moment de l'homília. Em costa la pregària personal i ens costa anar a la parròquia del poble on passem unes setmanes de vacances i veiem que als nostres fills també». En una ocasió o altra, qui no ha tingut l'experiència de fer vacances de pregària en el seu temps d'estiu? Qui no ha vist un allunyament de l'eucaristia quan «gràcies a Déu, ja han arribat les vacances!»? Potser és que ens hem lligat excessivament a la manera de fer d'una comunitat concreta, d'una persona determinada o a llocs i moments específics i, quan els canviem, la relació amb Jesús presenta dificultats. Certament, amb les persones de sempre i en aquests llocs habituals, sembla que ens és més fàcil: experimentem una força, una concentració, una pre-

sència de l'Esperit que ens ajuda a parlar amb el Pare i a compartir l'eucaristia. Però, i a l'estiu?

Sapigueu descobrir el lloc especial al poble d'origen de la família, prop del càmping on tenim la caravana o hi plantem la tenda, a la parròquia a la qual pertany la casa que hem llogat o ens han deixat, en aquella església desconeguda, descoberta en un viatge organitzat, en aquella esglésiola o a la catedral immensa en el viatge que fem al nostre aire.

Sempre hi ha llocs i espais que ens poden ser propicis per fer la nostra pregària i comunitats que poden acollir-nos per compartir la celebració dominical i en els quals experimentar la universalitat de l'Església. Espais i comunitats en què podrem percebre com batega, ben viva, la presència de Déu. Perquè Ell no és lluny de nosaltres, ja que «en ell vivim, ens movem i som» (Ac 17,27-28).

Saber descobrir aquests llocs especials, aquestes comunitats acollidores, aquestes espais plens de densitat de Déu, és una activitat de vacances. Cal caminar, veient, aturant-se en els moments adequats, integrar-se generosament i participativa en la comunitat que acull.

LEX ORANDI, LEX CREDENDI

En el nacimiento de la Virgen, felicitemos al Señor

HNA. M. DE LOS ÁNGELES MAESO ESCUDERO

Franciscana de los Sagrados Corazones

Cuando un niño nace, felicitamos a los suyos. En la celebración del nacimiento de María, felicitamos a Dios que la ha elegido y la ha hecho Madre de Dios. También nosotros nos felicitamos y damos gracias a la Trinidad por haber enriquecido a la Madre de nuestro Salvador.

La llegada de María a la vida nos trae luz y esperanza. Lo recordaba san Juan Pablo II un 8 de septiembre, el de 1985, haciendo notar que nos envolvía la conmemoración del segundo milenio del nacimiento de su Hijo Jesús. En la preparación del Jubileo del 2025, María recién nacida nos conduce a la luz y a la esperanza que tanto necesitamos.

Al comentar al profeta Miqueas (5,2), el Papa decía que el profeta habla de

la mujer, «que debe dar a luz». Una criatura, una mujer, es elegida para desempeñar un papel decisivo en la obra salvífica de Dios; será ella la primera para la cual se cumplirá la «seguridad» y la «paz» mesiánica de modo concreto. Ella será bendecida entre todas las mujeres; será un regalo para toda la humanidad, porque dará a luz al Salvador.

A nuestra Señora, madre de Dios y madre también nuestra, le rogamos que aprendamos de su vida. Miembros de la Iglesia, seguidores de las huellas de su Hijo nuestro Salvador, acojamos sus palabras del Magnificat: Proclama mi alma la grandeza del Señor, se alegra mi espíritu en Dios mi Salvador. Acojamos el amor y la cercanía del Señor.

Lectures de la missa diària i santoral

9. □ Dilluns (lit. hores: 3a setm.) [1Co 5,1-8 / SI 5 / Lc 6,6-11]. Mare de Déu del Claustre (Solsona), romànica; sant Pere Claver (Verdú, 1580 - Cartagena d'Índies, 1654), prev. jesuïta, apòstol dels esclaus a Colòmbia. Santa Felícia, mr.

10. ■ Dimarts [1Co 6,1-11 / SI 149 / Lc 6,12-19]. Sant Nicolau de Tolentino, prev. agustiniana. Beats Domènec Castellet (1592-1627), d'Esparreguera, Lluís Eixarc (1597-1628), de Barcelona, prevs. dominicans i mrs. a Omura; beat Jacint Orfanell, mr. dominicà a Nagasaki (1622), nat a la Jana (Maestrat). Beat Francesc Gárcia, rel. jesuïta, d'Azpeitia.

11. ■ Dimecres [1Co 7,25-31 / SI 44 / Lc 6,20-26]. Beat Bonaventura Gran (Riudoms, 1620 - Roma, 1684), rel. franciscà. Sant Protus i sant Jacint, germans mrs. (s. IV); santa Teodora Alexandrina, penitent.

12. ■ Dijous [1Co 8,1b-7.11-13 / SI 138 / Lc 6,27-38]. El Nom de Maria. Mare de Déu de Lluc, patrona de Mallorca, i altres advocacions. Sant Guiu, pelegrí; beat Miró, prev. agustiniana, a Sant Joan de les Abadesses.

13. □ Divendres [1Co 9,16-19.22-27 / SI 83 / Lc 6,39-42]. Sant Joan Crisòstom (†407), bisbe de Constantinoble i doctor de l'Església. Sant Felip, pare de santa Eugènia.

14. ■ Dissabte [Nm 21,4-9 (o bé: Fl 2,6-11) / SI 77 / Jn 3,13-17]. Exaltació de la Santa Creu, titular de la catedral de Barcelona. Sant Crescenci, noi mr., fill de sant Eutimi; santa Ròsula, mr.

15. ■ † Diumenge vinent, diumenge XXIV de durant l'any (lit. hores: 4a setm.) [Is 50,5-9a / SI 114 / Jm 2,14-18 / Mc 8,27-35]. Mare de Déu dels Dolors. Sant Nicomedes, mr.; santa Caterina de Gènova, viuda.

DIUMENGE XXIII DE DURANT L'ANY

Lectura del llibre d'Isaïes (Is 35,4-7a)

Digueu als cors alarmats: Sigueu valents, no tingueu por: Aquí teniu el vostre Déu que ve per fer justícia; la paga de Déu és aquí, és ell mateix qui us ve a salvar. Llavors es desclouran els ulls dels cecs i les orelles dels sords s'obriran; llavors el coix saltarà com un cérvol i la llengua del mut cridarà de goig, perquè l'aigua ha brollat a l'estepa, han nascut torrents en el desert; les terres xardoroses ara són estanys, el país de la set és ple de fonts d'aigua.

Salm responsorial (145)

R. *Lloa el Senyor, ànima meva.*

El Senyor, que es manté fidel per sempre, / fa justícia als oprimits, / dona pa als qui tenen fam. / El Senyor deslliura els presos. R.

El Senyor dona la vista als cecs, / el Senyor redreça als vençuts, / el Senyor estima els justos; / el Senyor guarda els forasters. R.

Manté les viudes i els orfes, / i capgira els camins dels injustos. / El Senyor regna per sempre; / és el teu Déu, Síó, per tots els segles. R.

Lectura de la carta de sant Jaume (Jm 2,1-5)

Germans meus, vosaltres que creieu en Jesucrist, el nostre Senyor gloriós, no heu de comprometre la vostra fe amb diferències entre les persones. Suposem que, mentre esteu reunits, entra un home ben vestit i amb un anell d'or, i entra també un pobre mal vestit. Si us fixàveu primer en el que va ben vestit i li dèieu: «Segui aquí, que estarà millor», però al pobre li dèieu: «Tu queda't dret o seu aquí, als meus peus», ¿no faríeu diferències entre vosaltres? ¿No seríeu homes que jutgen amb criteris dolents? Escolteu, germans meus estimats: ¿No sabeu que Déu ha escollit els pobres d'aquest món per fer-los rics en la fe i hereus del Regne que ell ha promès als qui l'estimen?

✠ Lectura de l'Evangelí segons sant Marc (Mc 7,31-37)

En aquell temps, Jesús tornà del territori de Tir pel camí de Sidó, i se n'anà cap al llac de Galilea, passant pel territori de la Decàpolis.

Li portaren un sord, que a penes sabia parlar, i li demanaren que li imposés les mans. Jesús se l'endugué tot sol, lluny de la gent, li posà els dits a les orelles, escopí i li tocà la llengua, aixecà els ulls al cel, sospirà i li digué: «Efatà», que vol dir, «obre't». A l'instant se li obriren les orelles, la llengua se li deslligà i parlava perfectament.

Jesús els prohibí que ho diguessin a ningú, però com més els ho prohibia, més ho explicaven a tothom, i no se'n sabien avenir. Deien: «Tot ho ha fet bé: fa que els sords hi sentin i que els muts parlin».

Lectura del libro de Isaías (Is 35,4-7a)

Decid a los inquietos: «Sed fuertes, no temáis. ¡He aquí vuestro Dios! Llega el desquite, la retribución de Dios. Viene en persona y os salvará». Entonces se despegarán los ojos de los ciegos, los oídos de los sordos se abrirán; entonces saltará el cojo como un ciervo y cantará la lengua del mudo, porque han brotado aguas en el desierto y corriente en la estepa. El páramo se convertirá en estanque, el suelo sediento en manantial».

Salmo responsorial (145)

R. *Alaba, alma mía, al Señor.*

El Señor mantiene su fidelidad perpetuamente, / hace justicia a los oprimidos, / da pan a los hambrientos. / El Señor liberta a los cautivos. R.

El Señor abre los ojos al ciego, / el Señor endereza a los que ya se doblan, / el Señor ama a los justos. / El Señor guarda a los peregrinos. R.

Sustenta al huérfano y a la viuda / y trastorna el camino de los malvados. / El Señor reina eternamente, / tu Dios, Síón, de edad en edad. R.

Lectura de la carta del apóstol Santiago (Sant 2,1-5)

Hermanos míos, no mezcléis la fe en nuestro Señor Jesucristo glorioso con la acepción de personas. Suponed que en vuestra asamblea entra un hombre con sortija de oro y traje lujoso, y entra también un pobre con traje mugriento; si vosotros atendéis al que lleva el traje de lujo y le decís: «Tú siéntate aquí cómodamente», y al pobre le decís: «Tú quédate ahí de pie» o siéntate en el suelo, a mis pies», ¿no estáis haciendo discriminaciones entre vosotros y convirtiéndolos en jueces de criterios inicuos? Escuchad, mis queridos hermanos: ¿acaso no eligió Dios a los pobres según el mundo como ricos en la fe y herederos del Reino que prometió a los que lo aman?

✠ Lectura del santo Evangelio según san Marcos (Mc 7,31-37)

En aquel tiempo, dejando Jesús el territorio de Tiro, pasó por Sidón, camino del mar de Galilea, atravesando la Decàpolis. Y le presentaron un sordo, que, además, apenas podía hablar; y le piden que le imponga la mano. Él, apartándolo de la gente, a solas, le metió los dedos en los oídos y con la saliva le tocó la lengua. Y mirando al cielo, suspiró y le dijo: «Efatà» (esto es, «ábrete»). Y al momento se le abrieron los oídos, se le soltó la traba de la lengua y hablaba correctamente. Él les mandó que no lo dijeran a nadie; pero, cuanto más se lo mandaba, con más insistencia lo proclamaban ellos. Y en el colmo del asombro decían: «Todo lo ha hecho bien: hace oír a los sordos y hablar a los mudos».

COMENTARI

Obrim a Jesús, els nostres sentits i el nostre cor!

MN. JOSEP SERRA I COLOMER

Canonge de la Catedral de Barcelona

Tots els signes miraculosos que realitzava Jesús tenien un missatge catequètic. Per aquest motiu, ens podem preguntar què ens vol indicar per mitjà de cadascun d'aquests signes.

La lectura evangèlica d'avui ens explica que Jesús tornava dels territoris pagans de Tir i de Sidó, i passant per la Decàpolis es dirigia cap al llac de Galilea. «Pel camí li portaren un sord que gairebé no sabia parlar, i li demanaren que li imposés les mans».

Aquest fet de la guarició del sordmut, ens expressa la participació dels pobles «pagans» en el banquet de la salvació que Jesús ens ofereix. El sordmut és un signe que ens representa el paganisme: sord, respecte Déu i incapaç de lloar-lo. Però sobre ell, també arriba el poder alliberador de la Paraula de Jesús, que trenca la sordesa espiritual i destrava la llengua per a la lloança divina i la bona comunicació amb la humanitat.

Al nostre costat hi ha molts sords i muts incapaçs d'escoltar i entendre la Paraula de Déu; potser no ho són en el seu cos però ho són en relació a l'Evangelí i a l'Església perquè li han trobat defectes i vicis en els seus membres.

Però atenció, hi ha moltes persones que no volen ser ni sordes ni mudes. Aquesta és la seva realitat, i no troben qui els ajudi a sortir de la seva situació. Alguns diuen que ja estan bé amb el que viuen i pensen. Creuen que no els cal una realitat i situació diferent.

Referent al missatge de Jesús, sovint hem de vigilar, també nosaltres, de no tornar-nos una mica sords i muts. Ens hem acostumat a sentir-lo moltes vegades i ens pot costar escoltar-lo, i proclamar-lo amb renovada vitalitat i joia, perquè sovint, no en reben, una resposta engrescadora.

Jesús va dir al sordmut: «Efatà», que vol dir «Obre't», i aquell bon home va recuperar l'oïda i la parla. Nosaltres també podem tenir les nostres oïdes i la nostra parla atrofiades, i Jesús ens va repetint «Obre't» més a la Paraula i salvació divines.

No pensis que ja l'has sentit moltes vegades, i no creguis que tu no ets escoltat quan comuniquis amb la teva paraula i els teus fets el missatge salvador de Jesucrist.

Guarits per Jesús, sabem més i millor qui som, cap on anem, i guiats pel Senyor procurarem comunicar als altres l'Amor que hem rebut.

AGENDA

Taula rodona «Oceans: bellesa i destrucció. Reflexions a l'entorn de les obres de Mandy Barker i el pensament del papa Francesc». El proper dilluns, 9 de setembre, a les 19 h, organitzada per la Delegació de Pastoral de Fe i Cultura de l'Arquebisbat de Barcelona. Hi participen: Mons. Vincenzo Paglia, president de la Pontifícia Acadèmia per la Vida; Mandy Barker, fotògrafa i activista ecologista; Joan Grimalt, doctor en Química, investigador del CSIC. Modera Margarita Bofarull, rscj, delegada diocesana de la Pastoral de Fe i Cultura. A la Sala Renaixentista, Casa de l'Almoïna. (Pla de la Seu, 4).

Consulta altres actes de l'agenda diocesana

LLIBRES

Cambios en la fe, de Franz Jalics. Aquest llibre de 176 pàgines, editat per l'Editorial Sígueme, en la col·lecció Nueva Alianza, està dividit en dues parts. A la primera es descriuen els cinc tipus possibles de fe: la del nen, la infantil, l'adolescent, l'adult i la madura. A la segona, el mestre Franz Jalics

presenta les diverses circumstàncies que intervenen en la vida cristiana (l'evangelització, el mal, la pregària, la política, la Bíblia, el més enllà, l'eucaristia i la comunió dels sants), així com la manera com Déu es manifesta en cadascuna.

REFLEXIONS D'ESTIU

12. L'essència de les coses és donar-se

Entrem en el tercer i darrer bloc d'aquestes reflexions, dedicat a l'esperit humà. Fent una mirada al nostre món, allò que hi trobem de més comú en les nostres relacions personals o amb l'entorn, com objectiu o motivació, sol ser la seva funció, el seu profit, la seva utilitat, el seu preu monetari o d'intercanvi. Queda poc espai per a la gratuïtat, per allò que és pur do d'una voluntat lliure. En qualsevol acte generós que veiem, sospitem que s'hi busca algun interès o profit, dubtant que ningú faci les coses gratuïtament, pensem que ens passaran factura d'alguna manera.

Ara bé, sovint entenem la gratuïtat com donar sense esperar res a canvi, i això no és del tot cert. Esperem allò que només pot donar el gest o el do gratuït, i que no és altra cosa que la comunió entre el qui dona i el qui rep, i que per això mateix és el millor i més desitjat benefici dels dons. Cal saber apreciar i donar valor a tot per allò que constitueix la vera essència més autèntica, més enllà de tota utilitat.

Qui millor ens diu quina és aquesta essència és Jean Guilton, quan en la seva obra *El meu testament filosò-*

fic respon a Criton: «La veritable, l'única definició autènticament profunda de ser és la que ara et diré, Criton: el ser és allò que pot ser donat».

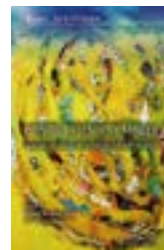
La gratuïtat, és a dir, fer de cada gest o cosa «allò que pot ser donat» és el que crea el lligam o la relació més profunda i autèntica entre les persones. El do crea comunió. La paraula és paraula perquè és do acollit. Davant d'un gest, comportament o acció quotidiana i gratuïta, ens surt aquesta expressió espontània: «És que això no té preu!»

La *gràcia* deu ser un tema central de la Revelació quan, en les cartes de sant Pau aquesta paraula surt aproximadament un centenar de vegades. I gairebé sempre associada a la paraula do o a expressions semblants: «Per pura gràcia de Déu» (Rm 11,5); «S'ha estès sobre tots la gràcia de Déu i el do de la gràcia» (Rm 5,15); «I si és per gràcia de Déu, ni és en virtut de les obres humanes; altrament la gràcia ja no seria gràcia» (Rm 11,6).

Oriol Xirinachs Benavent (*Coses noves i coses velles* (Mt 13,52), CPL Ed., Barcelona, 2023)

editat per l'Editorial Monte Carmelo, no és un llibre d'exegesi científica, sinó el fruit d'una lectio divina d'aquest text del Nou Testament que narra els començaments de la vida de l'Església. L'autor s'ha aproximat a

aquest llibre sagrat amb una mirada creient i orant, obrint el cor a l'Esperit Sant. Aquest és l'únic camí per penetrar en el significat de la Sagrada Escripura i captar el missatge de salvació que Déu ens vol comunicar perquè, com diu el Concili Vaticà II, la Sagrada Escripura ha de ser llegida «amb el mateix Esperit amb què va ser escrita».

† **CARDENAL JUAN JOSÉ OMELLA OMELLA**
Arzobispo de Barcelona

CARTA DOMINICAL

Visita espiritual a Montserrat

Este domingo, que litúrgicamente es el XXIII del tiempo ordinario, coincide con la fiesta de la Natividad de la Virgen María. Este día celebramos en Cataluña el día de las «vírgenes encontradas». Unas vírgenes que, según la tradición, fueron escondidas durante la invasión musulmana y luego encontradas misteriosamente. Esta fecha también es significativa porque era el día en que se celebraba la fiesta de la Virgen de Montserrat hasta que, en 1881, al ser declarada «patrona de todo el principado de Cataluña», pasó a celebrarse el 27 de abril.

Hoy es un día de gran significación espiritual en Montserrat porque, con una solemne celebración de la Eucaristía, se abre el milenario de la fundación del monasterio. Entre muchos de los documentos relativos a este santuario, hay uno muy breve y querido por la piedad de los cristianos catalanes: la *Visita espiritual a Nuestra Señora de Montserrat, patrona de Cataluña*, escrito por el obispo de Vic, Josep Torras i Bages. En él expresó

su devoción a la Virgen y su profundidad teológica, especialmente en las advocaciones que dirige a la Virgen de Montserrat.

En la primera advocación, se dirige a la Virgen con estas palabras: «Virgen prodigiosa, trono purísimo, donde reposó la eterna Sabiduría, cuando vino al mundo a enseñar el camino de salvación, conseguid para vuestros catalanes aquella fe que derriba montañas, llena los valles y allana el camino de la vida». Las palabras del obispo Torras i Bages nos animan a fijar la fe cristiana como fundamento de nuestra vida, especialmente en este momento de nuestra historia religiosa.

Más adelante, en la cuarta advocación, leemos: «Rosa de caridad, fuego que sin consumir calienta, quitad de Cataluña el espíritu de discordia, y unid a todos sus hijos con corazón de hermanos». ¡Qué oportuna resulta, para hoy y para siempre, esta llamada a la fraternidad entre todos!

El obispo Torras i Bages termina pidiendo a la Virgen una paz cristiana y perpetua para los pueblos de Cataluña. Que Dios quiera que este deseo de paz se extienda a todos los pueblos del mundo, especialmente en aquellos territorios que sufren algún conflicto bélico.

Queridos hermanos y hermanas, estoy seguro de que estas expresiones del obispo Josep Torras i Bages han encontrado eco en vuestra memoria y en vuestra conciencia. Este obispo pedía convertir la «Visita espiritual» en un momento de compañía a la Virgen de Montserrat, acompañando cada una de sus advocaciones con la oración del *Ave María* y el *Gloria patri*. Quizás sería bueno que lo hiciéramos durante el milenario que hoy se abre, rezando por las intenciones del Santo Padre, de toda la Iglesia, de nuestra tierra y de todo el mundo. Hagámoslo ahora que estamos a pocas semanas del inicio de la segunda sesión de la XVI Asamblea del Sínodo de los Obispos sobre la sinodalidad.

Os deseo a todos una gozosa Diada del once de septiembre. Que la Virgen de Montserrat, patrona de Cataluña, interceda por nosotros.